GEC NERA

Realităţi şi perspective privind diminuarea agresiunilor împotriva mediului în zona parcurilor naţionale şi naturale din sudul Banatului

Un posibil răspuns la întrebarea:

Cine trebuie să oprească agresiunile împotiva patrimoniului natural din zona parcurilor naţionale şi naturale plasate în sudul Banatului?

Martie 2018

CUPRINS

Contextul monitorizării agresiunile împotriva patrimoniului natural din zona parcurilor naționale și naturale plasate în sudul Banatului *pag. 3*

De ce advocacy pentru stoparea activităților antropice care agresează patrimoniul natural din zona parcurilor naționale și naturale plasate în sudul Banatului? *pag. 4*

Reglementări actuale pe înțelesul tuturor privind activitățile antropice permise în interiorul ariilor naturale protejate plasate în sudul Banatului pe baza cărora s-a apreciat legalitatea acestor activități în cazurile de agresiune identificate de către GEC Nera. *pag. 5*

Activități de voluntariat destinate monitorizării alternative a agresiunilor prin activități antropice împotriva patrimoniului natural *pag. 6*

Principalele activități antropice identificate de către voluntari, care agresează patrimoniul natural al parcurilor din sudul Banatului *pag. 8*

Elaborarea Planului de Măsuri Prioritate pentru combaterea agresiunilor prin activități antropice asupra patrimoniului natural. *pag. 11*

Plan de măsuri prioritare privind combaterea agresiunilor împotriva mediului din aria parcurilor naționale Cheile Nerei – Beușnița și Semenic Cheile – Carașului și a Parcului Natural Porțile de Fier. *pag. 12*

Relaţia cu mass media în combaterea agresiunilor împotriva mediului din aria parcurilor naturale plasate în sudul Banatului *pag. 16*

Impactul implementării proiectului *pag. 16*

Contextul monitorizării agresiunile împotriva patrimoniului natural din zona parcurilor naţionale şi naturale plasate în sudul Banatului.

Factorii direct responsabili de respectarea în zona parcurilor naţionale şi naturale din sudul Banatului (sudul judeţului Caraş – Severin şi nord-estul judeţului Mehedinţi) a Legii Ariilor Naturale Protejate, Legii Protecţiei Mediului şi a Codului Silvic - incluzând aici administratorii de terenuri, administratorii de parcuri naţionale şi naturale, Comisariatele Judeţene ale Gărzii Naţionale de Mediu şi Garda Forestieră din judeţele Caraş – Severin şi Mehedinţi, Poliţia etc - gestionează cu dificultate frecventele cazuri de agresiunile împotriva patrimoniului natural din zona parcurilor naţionale şi naturale plasate în sudul Banatului.

Poluare cu praf de deşeuri miniere transportat de vânt provenind de la iazurile Tăuşani – Boşneag din Moldova Nouă.

Reacţia acestora, în urma notificărilor adresate de către GEC Nera înainte de implementarea proiectului ***Interacţiune ONG -autorităţi pentru protejarea patri-moniului parcurilor naturale şi naţionale din sudul Banatului***, s-a finalizat de cele mai multe ori cu nerecunoaşterea acestor cazuri ca fiind activităţi antropice ilegale. Complicitatea autorităţilor la ascunderea adevărului în legătură cu aceste activităţi antropice ilegale în zona parcurilor poate fi o consecinţă a incompetenţei sau secret-omaniei ce s-a manifestat la nivelul acestor autorităţi cu ocazia solicitării de către GEC Nera a unor informaţii publice privind modul de gestionarea a activităţilor antropice ilegale.

Datorită unei slabe reacţii din partea autorităţilor/instituţiilor teritoriale şi cen-trale cu atribuţii directe în domeniul stopării activităţilor antropice ilegale în zona parcurilor naţionale şi naturale, a unei incoerenţe în ultimii 10 ani în implementarea politicilor publice incoerente în domeniul protecţiei naturii din partea factorilor majori de decizie de la nivel central şi a unei lipse de atitudine faţă de activităţile antropice ilegale în zona ariilor naturale protejate din partea cetăţenilor din localităţile plasate în aria acestor, agresiunile prin activităţi antropice împotriva patrimoniului natural nu au putut fi stopate în timp.

Cele mai relevante cazuri de agresiune menţionate în rapoartele de monitorizare ale GEC Nera din perioada anilor 2017 – 2018 şi în apariţiile din presă sunt tăierile de arbori din interiorul şi zona Parcului Naţional Semenic – Cheile Caraşului şi din siturile Natura 2000 plasate pe cursurile râurilor Caraş şi Nera şi a fluviului Dunărea, poluarea transfrontalieră cu praf de deşeuri de deşeuri provenind din zona iazurilor Tăuşani – Boşneag aparţinând SC Moldomin Moldova Nouă şi poluarea cu gunoi menajer şi şi cantităţi mari de deşeuri din plastic (PET-uri) a tuturor cursurilor naturale de apă din aria proiectului şi vandalizarea patrimoniului natural prin activităţi de turism neorganizat.

Odată cu implementarea proiectului ***Interacţiune ONG - autorităţi pentru protejarea patrimoniului parcurilor naturale si naţionale din sudul Banatului***, GEC Nera a avut disponibile în primul rând, resursele financiare necesare aprobate în cadrul proiectului care au fost puse la dispoziţia voluntarilor organizaţiei în vederea unei monitorizări într-un cadru organizat a cazurilor de agresiune

împotriva patrimoniului natural realizate prin activităţi antropice, care au continuat să aibă loc şi pe perioada de implementare a proiectului.

Proiectul a contribuit la creșterea gradului de responsabilitate a autorităților teritoriale în ce privește implementarea politicilor publice în domeniul protecţiei naturii și la o mai mare implicare civică a localnicilor, în special a tinerilor voluntari, în reducerea activităţilor antropice care agresează patrimoniul natural. În acelaşi timp a crescut gradul de informare/sensibilizare a cetăţenilor la nivelul comunităţilor locale în legătură cu nevoia de implicare în activităţi concrete de stopare a agresiunilor împotriva patrimoniul natural.

Monitorizările din cadrul proiectului au fost realizate cu sprijinul financiar al FONDULUI PENTRU INOVARE CIVICĂ, un program dezvoltat de Fundaţia pentru Dezvoltarea Societăţii Civile in parteneriat cu Romanian-American Foundation, sprijinit de Enel România și Raiffeisen Bank.

De ce *advocacy pentru stoparea* activităților antropice care agresează patrimoniul natural din zona parcurilor naţionale şi naturale plasate în sudul Banatului?

Tăieri în Aria Specială de Protecție Avifaunistică Divci - Pojejena

Cazurile relevante de agresiune împotriva mediului natural din zona parcurilor naționale și naturale plasate în sudul Banatului sunt cunoscute la nivelul Ministerului Mediului și a Ministerului Apelor și Pădurilor precum și a structurilor teritoriale ale acestuia datorită protestelor și notificărilor repetate ale GEC Nera și ale altor ONG-uri precum și a mediatizării acestora în presă. Aceste agresiuni s-au produs datorită lipsei de fermitate a autorităților din structura celor două ministere care ar fi trebuit să impună respectarea de către administratorii de terenuri, administratorii de cursuri naturale de apă, administratorii de activități pentru protecția naturii și de către operatorii de lucrări în aceste zone a Legii Protecției Mediului și în special a Legii Ariilor Naturale Protejate și a Codului Silvic. Din păcate, în unele cazuri, autoritățile au dat senzația că se transformă în „avocați" ai administratorilor sau operatorilor în acest context minimalizând agresiunile împotriva mediului notificate de către GEC Nera.

Prin realizarea de către GEC Nera a activităților de *advocacy pentru stoparea agresiunilor împotriva mediului, în special împotriva patrimoniului natural*,se introduc în acest „schimb neputincios de mingi" între autorități, administratori și operatori o categorie de actori mult mai motivați pentru stoparea acestor agresiuni. Este vorba de societatea civilă reprezentată de către ONG-uri și mass media independentă.

Este de așteptat ca prin implemen-tarea acestui proiect, sub presiunea noilor actori, autoritățile din structura Ministerului Mediului și Ministerul Apelor și Pădurilor, în calitatea lor de factori direct responsabili de stoparea agresiunilor prin activități antropice împotriva patrimoniului natural, să acționeze în viitor mai eficient pentru a asigura protecția și conservarea acestui patrimoniu care, în ce privește zona parcurilor naturale și naționale plasate în sudul Banatului, este de multe ori unic în Europa.

Reglementări actuale pe înțelesul tuturor privind activitățile antropice permise în interiorul ariilor naturale protejate plasate în sudul Banatului pe baza cărora s-a apreciat legalitatea acestor activități în cazurile de agresiune identificate de către GEC Nera.

Zonarea internă a parcurilor naţionale şi naturale. Conform art.22 din OUG nr.57/2007 aprobată prin Legea 73/2015, zonele interne ale parcurilor naționale și naturale definite prin planurile de management sunt următoarele:

► *Zonele cu protecţie strictă* (numai în cazul parcurilor naționale), sunt zonele din ariile naturale protejate, de mare importanță științifică, ce cuprind zone sălbatice în care nu au existat intervenții antropice sau nivelul acestora a fost foarte redus.

► *Zonele de protecţie integrală,* cuprind cele mai valoroase bunuri ale patrimoniului natural din interiorul ariilor naturale protejate.

► *Zonele de conservare durabilă sau zone tampon* (management durabil în cazul parcurilor naturale), nu se includ în zonele cu protecţie integrală, strictă sau de dezvoltare durabilă a activităţilor umane şi fac trecerea între zonele cu protecţie integrală şi cele de dezvoltare durabilă.

► *Zonele de dezvoltare durabilă,* sunt zonele în care se permit activităţi de investiţii/dezvoltare, cu prioritate cele de interes turistic, dar cu respectarea principiului de utilizare durabilă a resurselor naturale şi de prevenire a oricăror efecte negative semnificative asupra biodiversităţii.

Reglementarea activităţilor antropice în funcţie de zonarea internă.

♠ În ***zonele cu protecţie strictă*** sunt interzise orice fel de activităţi cu excepţia celor de cercetare ştiinţifică şi educaţie ecologică;

♠ În ***zonele de protecţie integrală***, sunt permise activităţi ştiinţifice şi educative; activităţi de ecoturism care nu necesită realizarea de construcţii-investiţii; utilizarea raţională a pajiştilor pentru cosit şi/sau păşunat numai cu animale domestice în proprietatea membrilor comunităţilor care deţin păşuni sau care deţin dreptul de utilizare a acestora; localizarea şi stingerea operativă a incendiilor; intervenţiile în scopul construcţiei ecologice a ecosistemelor naturale şi al reabilitării celor necorespunzătoare sau degradate; acţiunile de înlăturare a efectelor unor calamităţi; acţiunile de combatere a înmulţirii în masă a dăunătorilor forestieri în condiţiile aprobate de administraţia parcului

Tăieri în pe Valea Topliței în Parcul Național Semenic - Cheile Carașului

♠ În *zonele de conservare durabilă/management durabil* sunt permise activităţile admise şi în zonele cu protecţie strictă şi integrală precum şi activităţi tradiţionale de utilizare a unor resurse regenerabile precum recoltarea de fructe de pădure, ciuperci şi plante medicinale, de către persoanele fizice şi juridice care deţin sau administrează terenuri în interiorul parcului sau de către comunităţile locale, cu aprobarea administraţiei parcului; activităţi tradiţionale de cultivare a terenurilor agricole şi de creştere a animalelor, precum şi alte activităţi tradiţionale efectuate de comunităţile locale; lucrări de îngrijire şi conducere a arboretelor şi lucrări de conservare; activităţi de vânătoare cu avizarea cotelor de recoltă şi a acţiunilor de

Tăieri pe râul Caraş în situl Natura 2000 ROSCI0226 Semenic - Cheile Caraşului

vânătoare de către administraţia parcului; activităţi de pescuit sportiv.

♠ În *zonele* ***de dezvoltare durabilă*** sunt permise activităţile admise şi în cazul primelor trei zone precum şi activităţi de vânătoare; activităţi tradiţionale de cultivare a terenurilor agricole şi de creştere a animalelor; activităţi de pescuit sportiv, industrial şi pisicultură; activităţi de exploatare a resurselor minerale ne regenerabile, în perimetrul şi suprafaţa existentă la data aprobării planului de management; lucrări de îngrijire şi conducere a arboretelor şi lucrări de conservare; activităţi specifice de cultivare a terenului agricol şi creşterea animalelor, în sistem de agricultură ecologică; alte activităţi tradiţionale efectuate de comunităţile locale; activităţi de investiţii/ dezvoltare, cu avizul administraţiei parcului.

În cazul Parcului Naţional Semenic - Cheile Caraşului proiectul planului de management nu este promovat pentru obţinerea ordinului de aprobare din partea Ministerului Mediului. Autorităţile din subordinea Ministerului Mediului şi Ministerului Apelor şi Pădurilor, cu atribuţii directe în zona de implementare a proiectului, aveau însă obligaţia să acţioneze pentru respectarea acestui document chiar şi în absenţa unui ordin de aprobare al ministrului deoarece şi-au dat acceptul asupra conţinutului documentului la diferite faze de elaborare.

În cazul Parcului Naţional Cheile Nerei – Beuşniţa şi Parcului Natural Porţile de Fier există planuri de management aprobate de către Ministerului Mediului.

Activităţilor de voluntariat destinate monitorizării alternative a agresiunilor prin activităţi antropice împotriva patrimoniului natural.

Scopul monitorizării alternative a activităţilor antropice care agresează patrimoniului natural din zona parcurilor naţionale şi naturale plasate în sudul Banatului.

Monitorizarea alternativă, prin activităţi de voluntariat, a stării stării mediului, în special a patrimoniului natural din zona parcurilor naţionale Semenic – Cheile Caraşului, Cheile Nerei – Beuşniţa şi a Parcului Natural Porţile de Fier reprezintă una din activităţile principale ale Grupului Ecologic de Colaborare Nera în cadrul proiectului ***„ Interacţiune ONG - autorităţi publice pentru protejarea patrimoniului parcurilor naturale şi naţionale din sudul Banatului”*** realizat cu sprijinul financiar al Fondului pentru Inovare Civică, un program dezvoltat de Fundaţia pentru Dezvoltarea Societăţii Civile in parteneriat cu Romanian-American Foundation şi sprijinit de Enel România şi Raiffeisen Bank.

Prin această activitate voluntarii, care activează în cadrul centrului de voluntariat al GEC Nera, colectează informaţii privind starea mediului din zona proiectului precum şi despre cele mai frecvente şi relevante activităţi antropice care agresează mediul natural şi construit din această zonă. Informaţiile sunt percepute la nivelul simţurilor umane de bază iar abilităţile de selectare a acestor informaţii, în funcţie de relevanţa lor pentru scopul propus, au fost dobândite de către voluntari în urma unui curs intern de abilitare aprobat odată cu proiectul.

Informaţiile colectate sunt înscrise în formulare (fişe) de monitorizare alternativă la care se anexează hărţi cu localizarea cazurilor urmărite şi imagini relevante privind fenomenele de agresiune.

Colectarea de probe din halda de deşeuri miniere de la Sasca Montană

Monitorizarea depozitului de deşeuri miniere Tăuşani - Boşneag al SC MOLDOMIN Moldova Nouă

Pe baza acestor informaţii, GEC Nera întocmeşte rapoarte periodice de monitorizare, incluzând concluzii privind starea mediului, în special starea patrimoniului natural, din zona studiată precum şi recomandări pentru stoparea acestor fenomene adresate autorităţilor direct responsabile de oprirea agresiunilor împotriva mediului care se produc în această zonă. Ulterior aceste rapoarte sunt distribuite şi altor factori implicaţi în protecţia mediului precum agenţi economici, primării, ONG-uri, grupuri de opinie reprezentând populaţia locală, presă etc.

In ce priveşte autorităţile publice direct responsabile de protecţia mediului în ariile naturale protejate, acestora li se cere, în baza Legii 544/2001, un punct de vedere în legătură cu acţiunile pe termen scurt şi mediu ce urmează a fi întreprinse pentru stoparea agresiunilor împotriva mediului din aria proiectului.

Rapoartele de monitorizare au rolul de a furniza autorităţilor informaţii alternative/complementare ce provin din zona societăţii civile cu scopul de a contribui la fundamentarea de decizii corecte care să prevină şi să stopeze fenomenele de agresiune împotriva mediului din zona ariilor naturale protejate incluse în aria proiectului. În acelaşi timp, aceste rapoarte reprezintă o atitudine civică asumată de către GEC Nera şi o implicare în activităţi concrete destinate protecţiei mediului din aceste zone.

Zonele și perioadele de monitorizare.

In perioada iulie 2017 – februarie 2018 voluntarii au realizat misiuni de monitorizare în următoarele zone:

Zona Parcului Natural Porţile de Fier: în localităţile Pojejena, Şuşca, Moldova Nouă, Padina Matei, Gârnic, Moldoviţa, Sicheviţa, Liubcova, Berzasca, Dubova şi în zona următoarelor obiective ale patrimoniului natural: ariile de protecţie avifaunistică Pojejena – Divici şi Ostrovul Moldova Veche, punctele turistice Vârful Piatra Albă, Stânca Babacaia, peştera Gaura cu Muscă; rezervaţiile naturale Balta Nera – Dunăre, Râpa cu lăstuni - Valea Divici, ostrovul Calinovăţ precum şi cursul fluviului Dunărea din zonele de acţiune ale proiectului.

Zona Parcului Naţional Cheile Nerei Beuşniţa : în zona obiectivelor aparţinând patrimoniului natural de pe traseul Cheile Nerei, Valea Şuşarei, Valea Beiului, Ogaşul Porcului.

Zona Parcului Naţional Semenic – Cheile Caraşului: în localităţile Reşiţa, Anina, Brădet şi Steierdorf şi în zona obiectivelor aparţinând patrimoniului natural de pe traseele Cheile Caraşului, Munţii Semenicului şi râul Caraş între localităţile Goruia şi Grădinari.

În cadrul misiunilor de monitorizare alternativă a mediului au participat 20 de voluntari care au realizat 4850 de ore individuale de voluntariat iar constatările au fost incluse în 4 rapoarte de monitorizare pe baza cărora au fost întocmit Planul de Măsuri Prioritate pentru combaterea agresiunilor prin activităţi antropice asupra patrimoniului natural.

Igienizarea malului Dunării în golful de la Baziaş la intrarea în rezervaţia naturală Balta Nera - Dunăre.

Implementarea proiectul a reprezentat o adevărată şcoală de formare la tinerii voluntari a unor abilităţi necesare perceperii corecte a agresiunilor împotriva mediului, în special a celor împotriva patrimoniului natural. Pe perioada de implementare a proiectului, atât training-ul de abilitare dar mai ales rezultatele activităţilor concrete de monitorizare oferă garanţia că informaţiile colectate despre fenomenele de agresiune asupra mediului, care vor fi transmise autorităţilor şi după încetarea finanţării proiectului, vor constitui un sprijin real în implementarea pe plan local a politicilor publice de protecţia naturii.

În acest fel voluntariatul destinat protecţiei mediului va deveni mai vizibil în sudul Banatului datorită sprijinului concret adus autorităţilor pentru îmbunătăţirea capacităţii de reacţie în cazul unor fenomene grave de agresiune împotriva mediului.

Principalele activităţi antropice identificate de către voluntari, care agresează patrimoniul natural al parcurilor din sudul Banatului

a) Factorul de mediu Apă

Pe toată zona monitorizată apa fluviului Dunărea are o turbiditate medie. Obiectele din apă, sunt vizibile până la adâncimea de 45 cm în Coronini la Gaura cu Muscă (22.07.2017), 44 cm în golful Dubova (30.09.2017), şi 45 cm în Pojejena la confluenţa cu pârâul Radimna (14.08.2017).

Poluare la Iam pe pârâul Vicinic.

Pe Dunăre, pe suprafaţa apei, sunt transportate pelicule sau dâre de carburanţi, grăsimi şi ambalaje de plastic. Începând de la o distanţă de 1-3 m de mal, apa are miros caracteristic de ape uzate de canalizare.

Obiectele din apă pe râul Nera sunt vizibile până la adâncimea de 45 cm la puntea de la Vogiun (14.07.2017).

Obiectele din apă pe râul Caraş sunt vizibile până la adâncimea de 35 cm la Peştera Liliecilor (14.07.2017).

Pe râurile Caraş şi Nera există depozite mari de deşeuri şi ambalaje din plastic la poduri şi în dreptul gospodăriilor populaţiei.

Pe râul Nera la Naidăş şi Lescovița şi pe râul Caraş la Vărădia balastierele sunt exploatate haotic.

Pe pârâul Vicinic, la Iam, s-au produs poluări accidentale cu dejecţii provenind de la fermă de animale

b) Factorul de mediu Sol şi formaţiunile geologice

In zona monitorizată, pe întregul traseu al şoselei DN 57 există abandonate ambalaje de plastic. Concentraţii mai mari de ambalaje există în golful Dunării de la Baziaş, la punctul turistic Peştera Gaura cu Muscă (Coronini), pe Valea Radimnei (în amonte 200-300 m de pensiunea Luiza), în pădurea de la popasul din Vârful Piatra Albă şi pe malul Dunării în locurile de pescuit. Golful de la Baziaş a fost igienizat de către voluntari.

Incendiu provocat în Parcul Național Semenic - Cheile Carașului.

La 1,5 km de la ieșirea din orașul Moldova Nouă spre Coronini, pe partea stângă a DN 57, există resturi ale unei deponii improvizată de deșeuri, ambalaje și gunoi menajer pe o suprafață de cc. 800 mp. Ambalajele din plastic sunt antrenate de vânt și agățate în arborii de pe marginea șoselei.

La 2,0 km de la ieșirea din orașul Moldova Nouă spre localitatea Coronini, pe DN 57, între șosea și malul Dunării este amplasat iazul de decantare a apelor de mină Tăușani – Boșneag ce a deservit fosta exploatare minieră de cupru a SC Moldomin Moldova Nouă. Iazul ocupă o suprafață de cca. 150 ha și este neprotejat. În timp, după încetarea activității SC Moldomin, prin evaporarea/înfiltrarea apei, particulele de steril și alte substanțe chimice în suspensie s-au constituit în prezent într-un nisip fin (praf) care poate fi ușor antrenat prin deflație de către vânturile predominante din zonă. Pe întregul traseu monitorizat au fost constatate depuneri de deșeuri miniere pe marginea drumurilor, pe terenurile agricole, în gospodăriile populației și în locurile publice din localități. Informațiile prezentate de localnici confirmă faptul ca cel mai recent fenomen de poluare a avut loc în luna martie 2017, ocazie cu care au fost poluate cu praf de deșeuri miniere localitățile și terenurile din Coronini, Moldova Veche, Moldova Nouă, Măcești, Pojejena precum și localități din Serbia. Au fost deasemenea poluată aria specială de protecție avifaunistică Ostrovul Moldova Veche.

In raport cu situația din anii anteriori, pe suprafața stâncii Babacaia, amplasată în apele Dunării imediat la ieșirea din localitatea Coronini spre Berzasca, s-au dezvoltat fisurile care au luat naștere în timp după ciclurile de îngheț-dezgheț. Din informațiile oferite de localnici rezultă că în fiecare an din această stâncă sunt dislocate bucăți mari, fapt pentru care Stânca Babacaia – emblemă a Clisurii de Sus a Dunării se deteriorează în permanență.

Tăieri de arbori în pădurile din apropierea Municipiului Reșița.

O parte din stâncile de pe traseul Cheile Nerei și Cheile Carașului precum și toți pereții peșterei Gaura cu Muscă sunt inscripționați cu slogane și desene (unele dintre ele obscene).

La 0,8 km înainte de intrarea în Sasca Montană este amplasată halda de deșeuri miniere cu structură de nisip fin care ocupă o suprafață de cca. 15 ha și este neprotejată. Informațiile prezentate de localnici confirmă faptul ca cel mai recent fenomen de poluare, prin antrenarea acestui nisip de către vânt, a avut loc în luna mai 2017, ocazie cu care au fost poluate cu deșeuri miniere localitățile Sasca Montană și Sasca Română.

Locurile de popas și locurile improvizate de campare de la Valea Beiului, poiana Prolaz, vârful Piatra Albă, Golful Mraconiei și de pe malul Dunării sunt poluate cu deșeuri și ambalaje specifice datorită lipsei de dotări igienico – sanitare și de facilități de colectare a deșeurilor.

In zona monitorizată, pe întregul traseu al șoselei DN 57 există abandonate ambalaje de plastic. Concentrații mai mari de ambalaje și deșeuri industriale există în pădurea de la popasul turistic Piatra Alba în zona Carierei Ponor, în zona industrială a orașului Moldova Nouă și pe șoseaua de ocolire a orașului Oravița.

Malul râului Miniș la locul de popas de la Cascada Bigăr este poluat cu deșeuri și ambalaje specifice datorită lipsei de dotări igienico – sanitare și de facilități de colectare a deșeurilor.

Incendierea în golful de la Baziaș din PN Porțile de Fier a ambalajelor din plastic și a deșeurilor din lemn.

În zona localității Bigăr sunt abandonate mari cantități de deșeuri menajere în pădurea din apropierea unei mici și frumoase cascade.

Malul râului Nera la în dreptul podului de la Sasca Montană este poluat cu deșeuri menajere și ambalaje din plastic.

C) Factorul de mediu Aer

Incendierea în golful de la Baziaș din PN Porțile de Fier a ambalajelor din plastic și a deșeurilor din lemn.

In perioada monitorizată pe amplasamentul iazului Tăușani – Boșneag au fost observate furtuni de praf, care au încărcat aerul cu particule de deșeuri miniere pe un front cu lungimea de 6 km între Coronini și Pojejena.

d) Biodiversitatea

Zona PN Porțile de Fier

Pe întregul traseul monitorizat din zona Coronini – Pojejena vegetația prezintă simptome de sufocare datorită poluării cu deșeuri miniere.

În rezervațiile naturale Balta Nera – Dunăre și Ostrovul Moldova Veche au fost observate cantități mari de ambalaje de plastic în zona locurilor de cuibărit ale speciilor protejate de păsări.

Pe platoul Ciucaru Mare din rezervația Cazanele Mari – Cazanele Mici se practică pășunatul cu impact negativ asupra florei protejate prin lege.

În perimetrul ASPA Divici – Pojejena se taie arbori și se depozitează ambalaje și deșeuri de construcții.

În interiorul sitului Natura 2000 Semenic – Cheile Carașului, cod ROSCI0226, pe malul râului Caraș între localitățile Goruia și Grădinari au găsite cca 20 de cioate ale unor arbori tăiați recent sau în anii anteriori. Volumul total al tăierilor confirmat de garda forestieră este de 16,2 mc în 2017 și 7,32 mc în 2014. Coordonatele locurilor de tăiere indică cu claritate că tăierile s-au produs în interiorul ROSCI0226.

Tăieri „la ras” în apropiere de cantonul silvic Fagul Împreunat din PN Cheile Nerei - Beușnița.

Zona PN Cheile Nerei - Beușnița

Pe întregul traseu al Cheilor Nerei, în special în dreptul locurilor neautorizate de campare, există mulți arbori a în căror scoarță a fost scrijelite diferite slogane, unele obscene .

În zona cantonului silvic Fagul Împreunat cca 7 ha de pădure sunt tăiate “ la ras “ în contradicție cu Legea Ariilor Naturale Protejate.

În data de 11 noiembrie cu ocazia monitorizării transportului de lemn pe șoseaua Cărbunari – Sasca Montană pe durata a 2 ore au fost înregistrate 7 transportoare de mare tonaj încărcate cu bușteni din fag care nu aveau imprímate ștampile care să confirme legalitatea transportului.

Zona PN Semenic Cheile Carașului

În zona poienii Prolaz și la peștera Liliecilor există locuri de campare neautorizate cu arbori tineri tăiați și numeroase vetre de foc care a distrus vegetația limitrofă.

În imediata apropiere a orașului Reșița și în zona Comarnic se produc tăieri haotice de pădure fără a exista parchete autorizate.

În Munții Semenicului pe teritoriul municipiului Reșița și comunei Văliug s-au produs în luna iulie 3 incendii de pădure.

Pe șoselele Ciudanovița – Oravița și Gârliște – Reșița au fost înregistrate situații similare cu 3 transporturi în 5 octombrie 2017, respectiv cu 8 transporturi în perioada 12 – 13 noiembrie 2017.

Pe Valea Topliței în apropiere de zona Comarnic cca 40 ha de pădure sunt tăiate “la ras“ în contradicție cu Legea Ariilor Naturale Protejate.

Elaborarea Planului de Măsuri Prioritate pentru combaterea agresiunilor prin activități antropice asupra patrimoniului natural.

Concluziile rapoartelor de monitorizare au fost trimise factorilor interesați în combaterea agresiunilor prin activități antropice asupra patrimoniului natural din aria parcurilor naționale și naturale plasate în sudul Banatului, incluzând autorități/instituții cu responsabilități directe, Primării, organizații ale societății civile, grupuri structurate de cetățeni, operatori economici din aria parcurilor etc . Autorităților/instituțiilor cu responsabilități directe în combaterea acestor agresiuni li s-au cerut și propuneri pentru combaterea fenomenului pentru cazurile cele mai relevante identificate de către GEC Nera.

Pe baza propunerilor primite, GEC Nera a elaborat un proiect de plan de măsuri prioritare care a fost dezbătut în luna noiembrie 2017, pe parcursul a două sesiuni, în cadrul unui workshop la care au fost invitați reprezentanți ai tuturor factorilor implicați. Proiectul planului de măsuri a fost adoptat prin consens de către participanţi iar implementarea lui a fost monitorizată de către GEC Nera pe perioada februarie - martie 2018.

Până la sfârșitul perioadei de implementare a proiectului, autorităţile/instituţiile pubice cu responsabilităţi directe în combaterea tăierilor ilegale de arbori s-au implicat în realizarea a 65 % din măsurile prioritare incluse în planul de combatere a agresiunilor asupra patrimoniului natural.

PLAN DE MĂSURI PRIORITARE

privind combaterea agresiunilor împotriva mediului din aria parcurilor naționale Cheile Nerei – Beușnița și Semenic Cheile – Carașului și a Parcului Natural Porțile de Fier, în cadrul proiectului

"Interacțiune ONG - autorități pentru protejarea patrimoniului parcurilor naturale si naționale din sudul Banatului"

Nr. crt	Denumirea agresiunii împotriva mediului constatată prin rapoartele de monitorizare ale GEC Nera	Factori direct responsabili de combaterea agresiunii şi încadrarea activităţii în legislaţia de mediu	Măsuri concrete de combatere a agresiunii care decurg din legislaţia de mediu, pe care GEC Nera le-a notificat prin rapoartele de monitori-zare instituţiilor si autori-tăţilor direct responsabile de combaterea acestor agresiuni (GT2) la începu-tul implementării planului de măsuri prioritare.	Implicare GT 2 in combaterea agresiunii până în noiembrie 2017	Implicare GT 2 in combaterea agresiunii până în martie 2018
1	***Poluarea transfron-talieră cu praf de deşeuri miniere provenite din incinta iazului Tăuşani - Boşneag aparţinând SC Moldomin Moldova Nouă***	- MOLDOMIN SA - in faliment , prin lichidatorul judiciar RTZ & PARTNERS S.P.R.L	-Continuarea licitaţiilor pentru vânzarea activelor societăţii MOLDOMIN SA - in faliment	-fără rezultate concrete	-fără rezultate concrete
		- Ministerul Economiei -	-Implementarea Deciziei Curții de Justiție a Uniunii Europene privind ecologizarea iazului Boșneag - extindere .	-în curs de elaborare studiu de fezabilitate.	-proces de contractare a lucrării de ecologizare a iazului
		Garda Națională de Mediu	-Verificarea pe teren a implementării Deciziei Curții de Justiție a Uniunii Europene privind ecologizarea iazului Bo?neag - extindere.	- fără implicare concretă	- fără implicare concretă
2	***Tăieri ilegale de arbori ?i poluare cu ambalaje din plastic în ASPA Divici - Pojejena***	-Garda Forestieră Timișoara	-Constatări și măsuri împotriva tăierilor ilegale de arbori	-a organizat împreună cu Ad. PN Porţile de Fier şi Primăria Pojejena verificări în teren și s-a convenit continuarea activităţilor din partea Primăriei pentru identificarea făptuitorilor.	-Nu au fost găsiţi făptuitorii.
		-Comisariatul Județean Caraș - Severin al Gărzii de Mediu	-Constatări și măsuri împotriva poluării cu ambalaje din plastic	- fără implicare concretă	- fără implicare concretă
		-APM Caraş - Severin in ce privește reglementarea activității	-Emiterea de acte normative care să includă un plan de conformare pentru stoparea poluării cu ambalaje din plastic și a tăierilor ilegale de arbori în ASPA Divici - Pojejena.	- a transmis plan de conformare la Primăria Pojejena	- a verificat realizarea plan de conformare la Primăria Pojejena

		-APM Caraş - Severin in ce priveşte reglementarea activităţii	-Emiterea de acte normative care să includă un plan de conformare pentru stoparea poluării cu ambalaje din plastic şi a tăierilor ilegale de arbori în ASPA Divici - Pojejena.	- a transmis plan de conformare la Primăria Pojejena	- a verificat realizarea plan de conformare la Primăria Pojejena
		-Inspectoratul Judeţean al Poliţiei Caraş - Severin	-Constatări şi măsuri împotriva tăierilor ilegale de arbori.	- fără implicare concretă	- fără implicare concretă
		-Primăria Pojejena	-Constatări şi măsuri împotriva tăierilor ilegale de arbori şi poluării cu ambalaje din plastic	- a participat la constatări la faţa locului pentru identificarea făptuitorilor.	- a continuat verificările pentru identificarea făptuitorilor.
		-Administraţia Parcul Natural Porţile de Fier	-Constatări şi măsuri împotriva tăierilor ilegale de arbori şi poluării cu ambalaje din plastic	- a participat la constatări la faţa locului pentru identificarea făptuitorilor.	- a continuat verificările pentru identificarea făptuitorilor.
3	***Agresiuni împotriva patrimoniului natural al parcurilor prin activităţi în cadrul turismului neorgani-zat***	-Comisariatul Judeţean Caraş – Severin al Gărzii de Mediu	-Constatări şi măsuri împotriva activităţi ilegale în cadrul turismului neorganizat.	-A aplicat amenzi contravenţionale turiştilor care au agresat zonele de protecţie integrală şi strictă.	-A continuat aplicarea amenzi contravenţionale turiştilor care au agresat zonele de protecţie integrală şi strictă.
		-Administraţiile parcurilor	-Constatări şi măsuri împotriva activităţi ilegale în cadrul turismului neorganizat.	- fără implicare concretă	- a realizat activităţi de igienizare a traseelor turistice
		-Primăriile din aria proiectului	-Constatări şi măsuri împotriva activităţilor ilegale în cadrul turismului neorganizat.	- fără implicare concretă	- au realizat activităţi de igienizare a traseelor turistice
4	***Poluarea cu gunoi menajer, ambalaje de plastic şi ape reziduale a cursuri-lor naturale de apă şi a locurilor virane din localităţi.***	-Primăriile Socol, Pojejena, Moldova Nouă, Coronini, Sicheviţa, Berzasca, Şviniţa, Dubova, Anina, Oraviţa, Bozovici, Goruia, Şopotu Nou, Lăpuşnicu Mare, Sasca Montană, Ciclova Română	-Constatări şi măsuri împotriva activităţilor ilegale .	- fără implicare concretă	- a realizat activităţi de igienizare a cursurilor naturale de apă şi a locurilor virane din localităţi
		-Comisariatul Judeţean Caraş – Severin al Gărzii de Mediu	-Constatări şi măsuri împotriva activităţilor ilegale .	- A aplicat amenzi contravenţionale primariilor	- fără implicare concretă
5	***Tăieri de arbori în pădurile de pe terito-riul municipiului Reşiţa*** *(Dealul Cioara; deasupra caselor de pe strada Murelor; zona Minda)*	-Garda Forestieră Timişoara	Controlul respectării de către operatorul din parchet şi Ocolul Silvic Reşiţa a Codului Codului Silvic în zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera şi comunicarea măsurilor luate pentru intrarea în legalitate.	-Constatări şi amenzi pentru tăieri ilegale de arbori	- fără implicare concretă
		Primăria Reşiţa	Punct de vedere privind impactul nerespectării Codului Silvic în zona monitorizată.	fără implicare concretă	- fără implicare concretă
6	***Tăieri de arbori la Peştera Liliecilor, în interiorul rezervaţiei naturale Cheile Cara-şului***	-Garda Forestieră Timişoara	Controlul respectării reglementărilor privind statutul de arie naturală protejată în zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera şi comunicarea măsurilor luate pentru intrarea în legalitate.	-a constatat tăierile şi a aplicat o amendă Primăriei Caraşova	-fără implicare concretă

6	***Tăieri de arbori la Peştera Liliecilor, în interiorul rezervaţiei naturale Cheile Cara-şului***	-Garda Forestieră Timişoara	Controlul respectării reglementărilor privind statutul de arie naturală protejată în zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera şi comunicarea măsurilor luate pentru intrarea în legalitate.	-a constatat tăierile şi a aplicat o amendă Primăriei Caraşova	-fără implicare concretă
		Comisariatul Judeţean al Gărzii de Mediu Caraş – Severin Severin	Controlul respectării Legii Ariilor Naturale Protejate în zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera şi comunicarea măsurilor luate pentru intrarea în legalitate.	- fără implicare concretă	- a realizat două controale în zonă
		Inspectoratul Judeţean de Poliţie Caraş - Severin	Sancţionarea activităţilor infracţionale sub aspectul tăierilor ilegale de arbori.	-a constatat tăierile, nu a aplicat sancţiuni datorită prejudiciului mic.	-fără implicare concretă
		Instituţia Prefectului Judeţul Caraş - Severin	Controlul implicării autorităţilor aflate în coordonarea Instituţiei Prefectului în stoparea încălcării legislaţiei privind tăierile de arbori în zona monitorizată de către GEC Nera.	-a notificat autorităţile şi a monitorizat implicarea acestora ca reacţie la notificările GEC Nera	-fără implicare concretă
9	***Tăieri de arbori în zona Valea Topliţei - Comarnic din interiorul PN Semenic - Cheile Caraşului.***	Garda Forestieră Timişoara	Controlul respectării de către operatorul din parchet şi Ocolul Silvic Reşiţa a Codului Codului Silvic şi a Legii ariilor naturale protejate în zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera şi comunicarea măsurilor luate pentru intrarea în legalitate.	- fără rezultate concrete	-a constatat tăierile şi a considerat că nu s-a încălcat Codul Silvic, în lipsa unui plan de management nu a făcut aprecieri cu privire la posibile infracţiuni la Legea Ariilor Naturale Protejate
		Ministerul Mediului	Impunerea de urgenţă a unui Plan de Management pentru PN Semenic - Cheile Caraşului .	- fără implicare concretă	-Corpul de control al ministrului a constatat tăierile şi a cerut urgentarea elaborării planului de management al PN Semenic - Cheile Caraşului.
		Agenţia pentru Protecţia Mediului Caraş - Severin	Controlul respectării de către operatorul din parchet, Ocolul Silvic Reşiţa şi Adm. Parcul Naţional Semenic – Cheile Caraşului a reglementărilor emise de APM în baza Legii Ariilor Naturale Protejate, în zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera.	-a trimis o notă privind urgentarea elaborării planului de management . al PN Semenic - Cheile Caraşului.	- fără implicare concretă
		Instituţia Prefectului Judeţul Caraş - Severin	Controlul implicării autorităţilor aflate în coordonarea Instituţiei Prefectului pentru stoparea încălcării legislaţiei privind tăierile de arbori în zona monitorizată de către GEC Nera.	- fără rezultate concrete	- fără rezultate concrete

10	***Tăieri de arbori în situl Natura 2000 cod ROSCI0226 Semenic - Cheile Caraşului, pe malul stâng a râului Caraş între Goruia şi Grădinari***	Garda Forestieră Timişoara	Controlul respectării Codului Silvic în zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera şi comunicarea măsurilor luate pentru intrarea în legalitate.	-fără implicare concretă	-a constatat existenţa infracţiunilor la Codul Silvic privind tăierilor de arbori în anii 2014 şi 2017 pe teritoriul comunei Goruia fără a localiza tăierile şi a făcut demersuri pentru identificarea făptaşilor.
		Guvernul României şi Ministerul Mediului	Demersuri pentru întreruperea contractului de administrare a ariei naturale protejate ROSCI0226 încheiat de RNP Romsilva cu Ministerul Mediului.	Demersuri pentru trecerea administrării ariilor naturale protejate din zona PN Semenic - Cheile Caraşului în subordinea Agenţiei Naţionale pentru Arii Naturale Protejate în cadrul unei instituţii publice destinată protecţiei ecosistemelor	- fără implicare concretă
		Comisariatul Judeţean al Gărzii de Mediu Caraş - Severin Severin	-Corpul de control al ministrului a constatat tăierile şi a cerut urgentarea elaborării planului de management al PN Semenic - Cheile Caraşului.	Controlul respectării de către RNP Romsilva, în calitate de administrator de activităţi pentru protecţia naturii, şi de către Administraţia Apele Române a Legii Ariilor Naturale Protejate în zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera şi comunicarea măsurilor luate pentru intrarea în legalitate.	- fără implicare concretă
		-Inspectoratul Judeţean al Poliţiei Caraş - Severin	-nu s-a implicat în identificarea tăierilor şi a infracţiunilor la Legea Ariilor Naturale Protejate	-Constatări şi măsuri împotriva tăierilor ilegale de arbori zona tăierilor de arbori monitorizată de către GEC Nera şi comunicarea măsurilor luate pentru intrarea în legalitate.	- fără implicare concretă
		Instituţia Prefectului Judeţul Caraş - Severin	-a constatat existenţa tăierilor de arbori pe teritoriul comunei Goruia fără a localiza tăierile şi a făcut demersuri pentru identificarea făptaşilor.	Controlul implicării autorităţilor aflate în coordonarea Instituţiei Prefectului pentru stoparea încălcării legislaţiei privind tăierile de arbori în zona monitorizată de către GEC Nera.	- fără implicare concretă

Relaţia cu mass media în combaterea tăierilor abuzive şi ilegale de arbori.

Gala concursului de anchete jurnalistice la sediul partenerului APM Caraş - Severin şi la Banat TV

Implicarea mediei locale în implementarea proiectului s-a făcut în cadrul unui *concurs de anchete jurnalistice* privind fenomene relevante de agresiuni împotriva patrimoniului natural. Concursul a fost realizat în perioada mai 2017 – martie 2018 și a constat în încurajarea şi premierea de către GEC Nera a apariţiilor în presa scrisă şi electronică a ştirilor şi a anchetelor jurnalistice privind agresiunile împotriva patrimo-niului parcurilor naturale și naționale din sudul Banatului. Gala de premiere a a celor mai bune anchete a fost organizată la sediul APM Caraș - Severin în luna martie 2018.

Pe perioada concursului au fost difuzate 4 comunicate de presă în momentul producerii unor fenomene relevante de agresiune împotriva patrimoniului natural al parcurilor și au fost oferite jurnaliștilor puncte de vedere sub formă de interviuri/participări la mese rotunde precum și informații de natură legislativă cu scopul de a-i sprijini în realizarea unor investigații corecte.

În cadrul proiectului a fost realizat și difuzat pe posturile Televiziunii Române un videoclip promoțional cu o durată de 3 minute, incluzând momentele importante ale implementării proiectului și cazuri relevante de agresiuni împotriva patrimoniului natural zona celor trei parcuri. Pe posturile de televiziune DIGI 24 și B1TV au fost acordate interviuri în legătură cu fenomene relevante de agresiune împotriva patrimoniului natural.

Impactul implementării proiectului:

Impactul nr.1 -*Creșterea gradului de informare și conștientizare a populației privind nevoia de implicare în activități civice concrete pentru combaterea agresiunilor mediului*. Indicatorul de impact folosit a fost evoluția gradului de informare a cetățenilor privind nevoia de implicare în combaterea activităților ilegale. Evaluarea indicatorului de impact a fost realizată pe baza unui sondaj operat prin chestionare. Valoarea indicatorului la sfârșitul proiectului indică o creștere a gradului de informare cu **71 %**.

Impactul nr.2 -*Creșterea gradului de implicarea a autorităților cu atribuții concrete în combaterea agresiunilor împotriva mediului*. Indicatorul de impact folosit a fost evoluția gradului de implicare. Evaluarea indicatorului a fost realizată în cadrul unui raport privind gradul de implicare a autorităților publice. Valoarea indicatorului la sfârșitul proiectului indică o creștere a gradului de implicare cu **56 %**.

Impacul nr.3 -*Diminuarea la sfârșitul perioadei de implementare a proiectului a cazurilor de agresiuni împotriva mediului natural*. Evaluarea indicatorului a fost realizată în cadrul unui raport privind dinamica cazurilor de agresiune asupra mediului. Valoarea indicatorului la sfârșitul proiectului indică o scădere a cazurilor de agresiune cu **25 %**.